

Vyjádření oponenta ke Konceptci revize tematické oblasti

Koncepce revize tematické oblasti: společné vzdělávání

Oponent: Marta Kozdas

Při hodnocení předloženého návrhu koncepce revize v oblasti společného vzdělávání se budu systematicky vyjadřovat k obsahu dokumentu dle jejího schématu. Akcentuje části, které jsou na jedné straně vynikající, na straně druhé ty, které jsou diskutabilní.

V 1.2 Návrhy změn RVP ZV v popisu tématu SV doporučuji než „hodnotit pozitivně žáka ze strany učitele“ nahradit „zaměřit se na pozitivní hodnocení pozitivně žáka ze strany učitele“. Nelze totiž žáka pouze pozitivně hodnotit, na odbytou práci či záměrné projevy nekázně či rizikového chování je žádoucí vhodně reagovat. Jako dobrý návrh vzhledem k potřebám škol hodnotím vypracování postupů realizace 1. stupně PO na školách. Mnohé školy 1. stupeň podpory neuplatňují, protože neví, jaká jsou jeho specifika, jaké konkrétní oblasti péče o žáky zahrnuje. Někdy může být také důvodem obava ze zbytečné administrativy, která není vázána na zvýšenou normovanou finanční náročnost. Proto vytvoření vzorových postupů je vhodným krokem pro školy, které sice mají vůli 1. stupeň PO využívat, ale nemají metodickou podporu, jaký zvolit postup.

V 2.2 Návrhy změn RVP ZV v popisu procesu hodnocení cením zdůraznění hodnocení žáka s PO uvedené v Doporučení ŠPZ, které může být odlišné od ostatních žáků ve třídě. Velmi kvituji uvedený návrh, kdy je vhodné zajistit informování střední školy, že žák naplnil očekávané výstupy v podobě minimální doporučené úrovně. V současné praxi se totiž stává, že žák základní školy s potřebou podpory z důvodu mentálního postižení nemá v dokumentaci předávané při přijímacím řízení na střední školu tuto skutečnost uvedenu. A v přijímacím řízení vycházejícím především z hodnocení prospěchu na základní škole může být takový žáka přijat na obor, který pro něj vzhledem ke snížené úrovni rozumových schopností není vhodný. V této podkapitole mám výtka k terminologii. Termín „žák – cizinec“ není správný, vhodnější je „žák s odlišným mateřským jazykem“. Poznámka k vhodnějšímu užití OMJ se týká i jiných částí textu.

V 3.5 Návrhy změn RVP ZV v kontextu vzdělávacího obsahu se ztotožňuji s uvedenou potřebou věnovat se podpoře osvojování jazyka výuky nejen u žáků s OMJ. Toto je oblast, která nebývá vždy v edukaci ve školách akcentována, je na místě školy v její realizaci podpořit metodicky. V textu se pracuje s jádrovým a rozvíjícím učivem. Zde se přikláním k obavám, že existuje riziko, že by se žáci s přiznanými PO ve škole automaticky vzdělávali podle jádrového učiva. Každopádně se nedomnívám, že koncepce členění na tyto uvedené dvě úrovně v reálné výuce přispěje k rozvoji vzdělávací soustavy. Situace, kdy ve třídě učitel vzdělává část žáků pouze vzhledem ke stanovenému jádru, část třídy dostává rozvíjící nadstavbu, ve třídě má další děti, kterým individuálně uzpůsobuje výuku vzhledem k PO, je pro pedagogického praktika obtížně zvladatelná. Takto jen obtížně může kvalitně vzdělávat všechny žáky k naplnění jejich vzdělávacího potenciálu. Kvituji doporučení zaměřit se na metodickou podporu pro realizaci úpravy obsahu a výstupů vzdělávání u konkrétních handicapů či nadání. V praxi zaznamenávám ve školách nejasnosti především při vzdělávání žáků s mentálním postižením, poruchami chování a nadaných. Taktéž se ztotožňuji s návrhem metodické podpory při realizaci pedagogické intervence. Kromě podpory při tvorbě obsahu pedagogické intervence by bylo vhodné se zaměřit na její pedagogické vedení a jeho kvalifikační předpoklady. V praxi není výjimkou, že je vedou pedagogové bez patřičných kompetencí (asistenti pedagoga, pedagogové volného času). Taktéž souhlasím s nutností metodicky podpořit obsah předmětu speciálně pedagogické péče.

V 4.2 Návrhy změn RVP ZV v kontextu vzdělávání oceňuji zmínku o využití disponibilní časové dotace pro realizaci třídnických hodin. Zde je na místě ještě doplnit konkrétní metodickou podporu učitelům pro vedení třídnických hodin. Mnozí učitelé mají snahu o využití třídnických hodin, však nemají metodickou podporu pro jejich realizaci. Tím spíše, když interní podporu (např. vzhledem k nepodpoře ze strany vedení školy či formálnímu obsazení ŠPP) nedostávají.

V 5.2 Návrhy změn RVP ZV v popisu systému realizace podpůrných opatření bych se neuchylovala k jasnému stanovení, že výchovný poradce případně koordinátor inkluze zodpovídá. Zde bych spíše uvedla, že ředitel školy určí pracovníka, který za tuto oblast zodpovídá. Např. v ŠPP obsazeném speciálním pedagogem je vhodnější, aby vykonával tuto úlohu místo výchovného poradce právě speciální pedagog vzhledem k jeho odbornosti. Ztotožňuji se se stanovením základních principů realizace předmětů speciálně pedagogické péče ve škole.

Závěrem chci dodat, že navržené změny jsou velmi dobrými dílčími příspěvky k rozvoji vzdělávání žáků se SVP a nadaných. Obávám se však vzhledem k náročnosti jejich realizace v prostředí běžné školy často pedagogy bez speciálně pedagogického vzdělání jako obtížně dosažitelné. Je dobré se zamyslet nad profesním (případně osobnostním) rozvojem pedagogů, aby nároky na ně kladené mohli zvládnout. Zde se nabízí např. přesah do oblasti řešení nárokovosti výše úvazku školních speciálních pedagogů či snížení týdenní přímé pedagogické činnosti u školních metodiků prevence, či jiné formy podpory učitelů specialisty přímo ve škole.